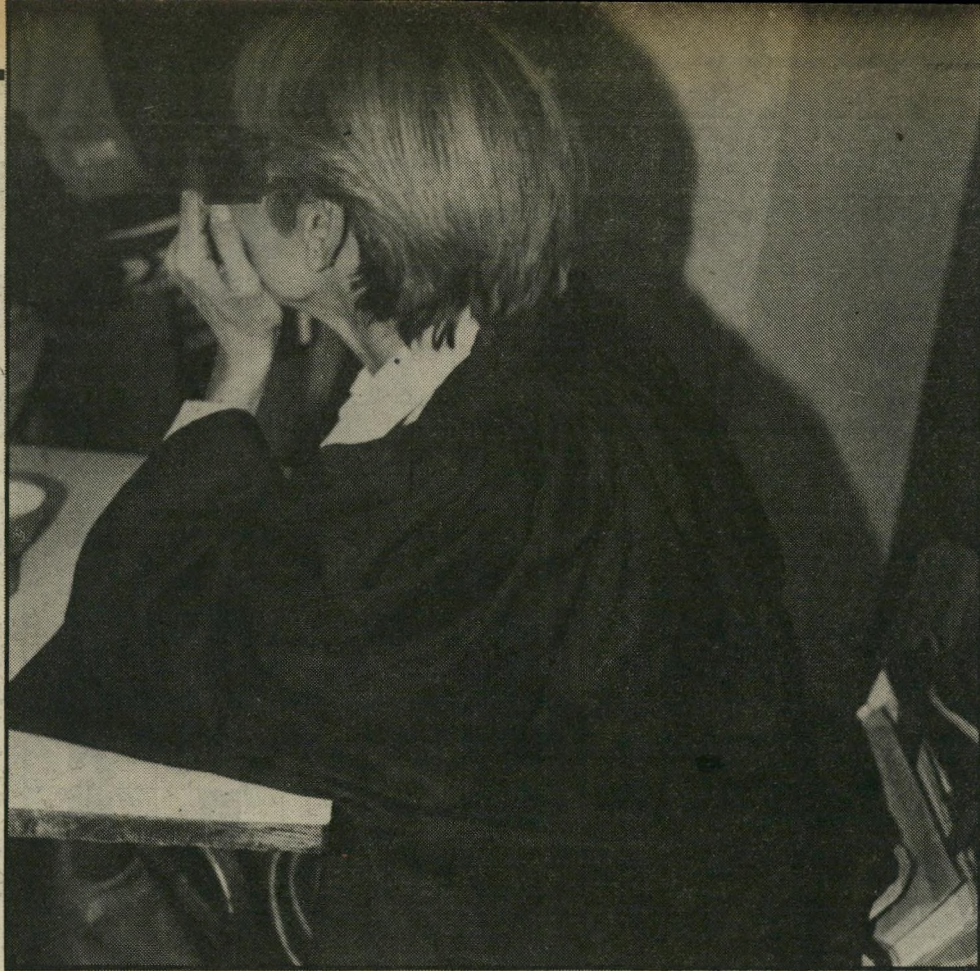

יא הסניגורית הקשוחה ביותר בתל-אביב. אין בהופעתה כל סמנים נשיים. טובעים, המופיעים נגדה, מכירים אותה כסניגורית תוקפנית ובלתי-מתפשרת. את העדים היא חוקרת חקירה נגדית נוקבת ולעיתים, גם מעליבה. הנאשמים מעריצים אותה. לכן לא האמנתי למשמע אוני כי כאשר אמרה לי, בשיחה פרטית, עד כמה היא מתעבת את לקוחותיה וכמה היא מרחמת על הקרבנות והיא הוסיפה: חקרתי פעם בחורה שהתלוננה על אונס. היא היתה תיירת בת 28, ובזמן המעשה היתה בתולה. כאשר חקרתי אותה חקירה נגדית, האמנתי לכל מילה שלה והרגשתי איך רמעות ממלאות את עיני. אני מקווה שהשופט לא הרגיש בכך.

היא מגינה על רוצחים, אנשים, גנבים ושודדים. אני מגינה עליהם, אבל כבר לא על כל אחד. אינני יודעת מה הרגישה נירה לידסקי כאשר ייצגה את מזריקה-הנפט, אבל אני בטוחה שגם לה היתה רילמה.

היא לא הרגישה כך בראשית דרכה כעורכת-דין. כאשר התחילה להופיע היתה נערה צעירה בת 24 ובלהט המשפט לא ראתה כל כך את הצד השני של המטבע. היא נתנה ללקוחות שלה את השירות הטוב ביותר שיכלה, אבל מעולם לא הרגישה אליהם אהדה מיוחדת. רק אחרי שנים רבות של הופעה כבתי-משפט הצטברה בלבה ממש שנהא לעבריינים אותם היא מייצגת.

זה הניק לי פתאום, כנת אחת.

הרגשתי שאני עושה עבודה כזויה. הרגשתי נורא. לוא הקליינט שלי היה לפחות מנסה לבקש סליחה, להתעניין בשלומי של הילד שנפצע, אבל הוא רק חשב איך יצליח להיחלץ בלי עונש מאסר ואיך לסדר שרשינונו לא יישלל ממנו.

„אני חוקרת והיא רועדת!“

יש אלתי אותה את השאלה שהתי-בקשה מבריה, האם תוכל להמשיך לעשות מלאכה הנראית לה כזויה, כאשר היא מתעבת את האנשים עבורם היא עובדת? „כאשר הם באים למשרד ואני רואה רק אותם ולא את הקרבן, או הכל בסדר. אני קוראת את התיק, רואה אם הם משקרים, והם כמעט תמיד משקרים. לפעמים, אם הם אינטליגנטים, הם שואלים אותי: מה, את לא מאמינה לי? ואני אומרת להם שזה לא רלוונטי, כי מה שחשוב זה חומר-הראיות שבתיק. אבל בסך הכל נרמה לי שאני טובלת מפיצול-אישיות. אולי יום אחד אצטרך לעשות חשבון נפש ולהחליט אם אני ממשיכה במקצוע, אבל בינתיים אני חושבת לעצמי שאם אני לא אעשה את זה, אז משהו אחר יעשה זאת, ואולי בפחות עדינות ממני.“

יש לה הרורים קשים על שיטת הענישה במדינה. ככל שהיא נלחמת לזכויות של לקוחותיה ולעונש קל עבורם היא אומרת, כי העונשים שנותנים בתי-המשפט בארץ הם מצחי-

בבית-המשפט היא מגינה בלהט ובקשיחות על רוצחים, אנשים ושודדים, אבל בליבה היא מתעבת אותם ומרחמת על הקורבנות

קים. לדוגמה היא מזכירה עונש-מאסר של שנתיים, שהוטל בימים אלה על נאשם שנתפס עם שני קילוגרם הרור אין. הוא עמד להרויח 50 אלף דולר בעיסקה הזאת, זה סכום כסף שאנשים אחרים לא עושים כל חייהם. הוא לא חשב כמה חיים של אנשים ייהרסו מכי מות איריה כזאת של סם.

היא חושבת לפעמים על לבטיהם של השופטים הצריכים להכריע ברין ולהטיל עונשים. „אני שמחה שאני לא נמצאת במקומם. אני לא יודעת מה הולך במצפון שלהם, אבל אני גם מבינה שהם לא יודעים, ברוב המקרים, אפילו 20 אחוז מהאמת בתיק. כי התובי עים, לעיתים, מתעצלים או לא כל כך איכפת להם, והם לא מכירים את התיק, ולא יודעים איך לחקור את הנאשם והעדים, וכך עולה בבית-המשפט רק חלק קטן מכל העובדות, והשופט לא יודע בכלל את האמת.“

„אשתו בכתה ואמרתי לא!“

יא חוזרת לאותו מקרה, בו חקרה את המתלוננת על אונס: „הייתה של הבחורה היו כבולים. הם באו מחוץ-לארץ כדי לעמוד לימינה. היא היתה בת 28 ובתולה. אז ברור לי שהיו לה בעיות נפשיות עוד לפני המקרה. ואני חושבת שבגלל איה ציור שפל וחסר כל מצפון ובגלל הטראומה שנגרמה לה והאונס היא אולי תבלה את כל חייה במוסד סגור. ואני עומדת וחוקרת אותה והיא רועדת על דוכן העדים ואני ממשיכה לשאול אותה כל

„כשחקרתי את המתלוננת על אונס, רצייתי שהאדמה חבלע אותי!“

מיני דברים ואני מרגישה נורא ורוצה באותו רגע שהארמה תבלע אותי.“ יש לקוחות שאותם כבר איננה מקבלת היום. בזמנו הגנה על אדם שנאשם בכך-שהתעלל בפרוצה, שכב (המשפט בעמוד 38)

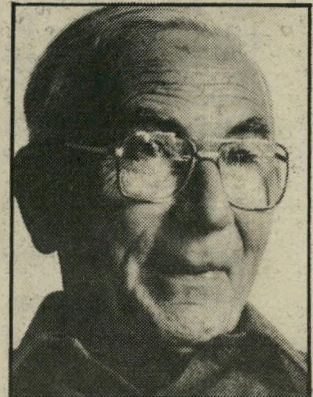
האצטיונה של סניגורית

ביום קצת על הסבל שגרמו, לוא היו מתחרטים ורוצים לעזור, או לבקש סליחה מהקרבנות, אבל כל מה שהם חושבים עליו ברגע שהגיעו לבית-המשפט זה איך לצאת בלי מאסר ואיך לשלם קנס נמוך.

למשל, מקרה של תאונת-דרכים בה נפצע ילד. הנאשם נסע במהירות מחרידה, בירידה בכני-ברק, ופגע בילד בן חמש, שהפך נכה לכל חייו. כל המשפט האם ישבה כבולם והעיניים שלה נקבו חור בגבי. היא לא אמרה מילה, היא רק ישבה שם והסתכלה בי.

הגנתי על הנאשם ועשיתי עבורו את כל מה שיכולתי והוא יצא זכאי, אבל כל הזמן שנאתי אותו ושנאתי את אשתו ושנאתי את הוונה שהוא חי אתה.“

לעיתים מגיעים הדברים עד כדי כך שהיא שונאת את עצמה בגלל הדברים שהיא נאלצת לעשות תוך כדי עבר דתה. „אם לפחות הנאשמים היו חוש-

שופט-בדימוס כהן מילה טובה לקורבן

היא ליטפה אותו וידיה רעדו. היא סיפרה את סיפורה לשופטים ואני חקרתי אותה אם היא מזהה במדוייק את הרוגי מה שהופיעה על הסכ"ם, ואם זה נכון שזו עבודה של מכונה ולכן ייתכן מאוד שהיו עוד סטים כאלה וזה איננו דוקא הסט שנגנב מביתה. וכל זה, כאשר היא אומרת שזה כל מה שנשאר לה מאמה" לפני כמה חודשים זיכתה הסניגורית אדם שנאשם ברצח. שאלתי אותה איך היא מרגישה במקרה זה כאשר חקרבן נרצח. „דווקא במקרה הזה, היא אומרת. „לא ריחמתי על הקרבן. מכיוון

„לפעמים אני מרגישה שאני עושה עבודה בזוייה מאוד!“

שהכרתי אותו, גם הוא היה קליינט שלי בעבר ואני יודעת שהוא היה חלי-אה, כדיוק כמו זה שנאשם ברצח. היי חיד שריחמתי עליו כפרשה זו היה עד מסויים, שהמיטרה היכנה אותו כרי-סיספר סיפורי-שקרי ופילל את הנאשם.

בשנוע שעבר. פגשתי במקרה, בארוע מסויים, אדם שלא ראיתי הרבה שנים, אשר למד אתי משפטים. היום הוא חבר-כנסת והוא סיפר לי שהוא בילה את כל אחר-הצהריים בביתה של משה פחה שראשה הורשע ברצח ויושב בבית סוהר במאסר-עולם. הוא התרגש מאוד מהעובדה שהאב חולה סרטן, שהאשה איננה יכולה להיכנס להריון, והיא צריכה להתייחד עם נעלה בימים של הביוך וזה קשה מאוד כתנאים של בית-סוהר. הוא אמר לי שהוא עומד לפתוח בפעולה ציבורית למען האסיר הזה, ואני נחרתי פתאום. שאלתי אותו אם ביקר במקרה גם בביתה של משפחת הקרבן. אם ראה את הצער והסבל שנגרמו להם ממעשיו של האסיר. שאלתי אותו אם הוא יודע שלאשתו של הקרבן כבר לעולם לא יהיו ילדים, מכיון שבעלה נרצח.“

„עיניה נקבו חור בגבי!“

אבל זה לא צריך להיות דווקא מקרה רצח, כדי שסבלם של הקרבנות ייגע ללבה. היא ווכרת מקרה בו הגנה על אדם שהחזיק רכוש גנוב. עד ביה לא חמורה במיוחד, והניק הנגרם ממנה הוא בסך הכל נוק כספי. „ובכל זאת, כאשר עלתה על דוכן-העדים אשה, שזיהתה כמה סכינים מוכספים שהיו בין החפצים שנתגלו בביתו של הנאשם, הרגשתי נורא. האשה סיפרה כי הוריה נהרגו בשואה, והרבר היחיד שנותר לה מהם למזכרת היה סט של סכ"ם מיוחד בו היו נוהגים להשתמש